

Synger ut om aids

Det snakkes ikke nok om hiv og aids, synes han. Problematikken er heller ikke overfokuset musikalsk. Derfor har komponist og bassist Truls Waagø skrevet en aidsmesse - uten at ordet aids brukes en eneste gang.

Det er ikke en messe i tradisjonell kirkelig forstand. Ingen av de vanlige, liturgiske messeleddene brukes. Alle tekstene er skrevet av forfatteren Tale Næss.

- Tale har gitt meg mange fine bilder som jeg har forsøkt å formidle og foredle gjennom musikken, sier Waagø. Den allsidige bassisten i Trondheim Symfoniorkester liker å skrive musikk som handler om noe; som knytter an til et aktuelt tema i samfunnet. Aidsmessen skal urframføres under en markering av Verdens Aidsdag i Vår Frue kirke lørdag 1. desember. Messen er skrevet på bestilling fra Trondheim Vokalensemble som står for framføringen sammen med Trondheim Sinfonietta.

- Et dyktig kor og flott ensemble som gjør at jeg har kunnet skrive litt avansert. Med slike ressurser på utøversiden har jeg ikke trengt å legge noen begrensninger på meg selv, sier Truls Waagø.

Foto: ole-einar andersen

Personlig verk: Aids er en verdensepidemi som daglig krever mange liv, understreker komponist Truls Waagø. Foto: OLE-EINAR ANDERSEN

Tilskuere

Aids er ikke nevnt med et ord i messen; allikevel er det denne sykdommen og vårt forhold til den og de som rammes som er utgangspunktet. Underveis i arbeidet har Waagø også utvidet perspektivet i takt med sin egen tankeprosess. Han prøver å forstå og belyse hvordan man kan leve med en så fatal sykdom eller smitte; hvordan et menneske kan gå i uvisshet, usikkerhet og frykt med tanke på hvor lenge en har igjen å leve. Ikke minst ønsker Waagø å sette musikk til tanker om hvordan de aidsrammede takler forholdet til sine omgivelser, og motsatt.

- Jeg er heldig som verken har aids eller noen annen livstruende eller stigmatiserende sykdom. Derfor er det begrenset hva jeg kan forstå og leve meg inn i. De fleste av oss er «tilskuere». Til syvende og sist handler verket aller mest om oss; folk flest, som ikke er rammet og som ikke snakker så veldig mye om hiv og aids, men som har våre tanker og følelser dersom vi kjenner etter, mener Waagø.

Ettertanke

Han kaller messen et personlig verk hvor han prøver å uttrykke tanker, følelser og sinnsstemninger. Navnet på de tre satsene i messen, «Stum», «Angst» og «Siste sang», gjenspeiler dette. Musikken kan nok oppfattes som litt aggressiv, tror han, med mange tette og intense klanger. Før siste sats tar verket en pause; med en liten «lydkulisse» i bakgrunnen er det meningen at folk kan tenne lys og tilbringe noen minutter i ettertanke og refleksjon.

Waagø ønsker ikke å legge noen føringer for hvordan folk skal oppleve aidsmessen. - Alle vil ha sin egen innfallsvinkel til problematikken. En som er direkte berørt vil få et helt annet inntrykk og opplevelse av verket enn andre. Jeg håper bare at messen vil sette tanker og følelser i sving. Aids handler om så mye mer enn den konkrete sykdommen; mye av det er ting vi har vanskelig for å sette ord på. Akkurat der kan musikken ha en funksjon; den overtar for språket når ord ikke strekker til. Kanskje kan messen gjøre det lettere å snakke om det etterpå, håper Truls Waagø.

Opprørt

Tilblivelsen av messen har vært en snart toårig prosess. Det har tvunget Waagø til å gå litt i dybden av så vel saksfeltet som sine egne holdninger og følelser. Under arbeidet har han lest seg opp på hiv- og aidsproblematikkens ulike sider; både medisinske, sosiale og politiske. Opprørt er han også blitt; over fordommer, holdninger og vrangforestillinger som hindrer

bekjempelsen av sykdommen og gjør livet for de rammede tyngre enn nødvendig.

Paven og den katolske kirkes holdning til prevensjon (kondomer) står for eksempel ikke høyt i kurs hos Waagø. Heller ikke en kynisk legemiddelindustri eller enkelte politikeres (særlig afrikanske) fornektelse av problemet og deres lettvinde bortforklaringer og løsninger.

<http://www.adressa.no/kultur/musikk/article981934.ece>